

TẬP SÁCH DÂN-CHUNG

D.K.và T.K.

80 Liền
INDO-CHINOIS

H072

CÁCH ĐÂY..

21
NĂM

80 Truoch. Piéc tirage 2000 us.
H072

Giá 0\$03

ÁCH đây 26 năm, các dân-tộc ở Nga đã gây dựng được một công-trình vĩ-dại : cuộc cách-mệnh tháng mười.

Lần đầu tiên chúng ta thấy quần chúng vô-sản và dân cày nghèo đứng lên đánh đổ bọn phong-kiến tư-bản và thiết-lập một chế-độ mới, một chế-độ không còn người bóc lột người, vì kẻ lên cầm quyền-chính là những người đã từng bị bóc lột.

Cái công-trình vĩ-dại ấy dân-chúng Nga đã gây dựng được trong những điều-kiện gì ? Cuộc Âu-châu đại-chiến bùng-nổ từ tháng Avril 1914 làm cho dân-chúng Nga đã khổ lại càng thêm khổ. Bọn Nga-hoàng, bọn đế-quốc, phong-kiến, quân-nhân, cực kỳ dã-mán tàn-bạo, đã ký kết với các đế-quốc Tây-âu về quân-bị, và bắt các hạng dân nghèo phải tòng-quân, làm thịt dõ đạn trong cuộc chiến-tranh giữa các đế-quốc.

Cảnh-ngộ người dân nghèo ở Nga, nhất là dân cày (moujik) trước cuộc cách-mệnh, không khác nào cảnh-ngộ của người dân đen xứ Bắc-kỳ : bị đói khổ, dốt nát và áp bách đủ đường bởi bọn đại tư-bản, đại địa-chủ, và nhất là bọn quan-lại. Nga-hoàng. Chiến-tranh bùng nổ ra lại làm cho những nỗi thống khổ ấy càng thêm gay gắt và những mối căm - hờn, tiềm-tàng trong lòng người dân Nga từ cuộc cách mệnh 1905 và từ trước nữa, đến lúc đó càng thêm sâu-sắc.

Cũng như dân-chúng Nga, dân-chúng các nước Tây Âu có tham-dự vào cuộc chiến tranh đều phải chịu đựng những nỗi

chết-chóc, đói khổ, và đều bất bình đối với những bọn đã gây ra chiến tranh.

Vì thế mà nhiều nơi đã nổi lên những cuộc vận động chống chiến tranh, hay những cuộc cách-mệnh.

Các cuộc Cách-mệnh Hung-gia-lợi, Đức và Ý đều thất bại. Chỉ có cuộc Cách-mệnh Nga, tháng 2 năm 1917 là thắng lợi, đánh đổ được quyền thống-trị của Nga-hoàng.

Từ tháng 2 đến tháng 10

Cuộc cách-mệnh tháng hai thắng lợi là nhờ ở sự liên-minh chặt-chẽ của các giai-cấp từ tư-sản, qua tiểu-tư-sản, đến vô-sản, chống lại chế-độ phong-kiến Nga-Hoàng. Các chính-đảng tham dự vào cuộc Cách-mệnh ấy : đảng dân-chủ lập hiến (constitutionnel démocrate, gọi tắt là cadet) đại-biểu cho giai-cấp tư-sản phú-hào ; đảng Xã-hội Dân-chủ (social démocrate) và đảng Xã-hội Cách-mệnh (socialiste révolutionnaire) đại-biểu cho giai-cấp tiểu-tư-sản, nhất là trung nông và phú-nông, cũng có đôi chút ảnh-hưởng trong thợ thuyền ; đảng Thợ-thuyền xã-hội dân-chủ Nga (Partie ouvrier social démocrate russe viết tắt là P. O. S. D. R. gồm có hai phái : phái thiểu-số, men-sơ-vích, hữu khuynh nghĩa là thiên về phe tiểu-tư-sản và tư-sản ; phái đa-số, Bôn-sơ-vích tức là đảng Cộng-sản Nga, chân-chính cách-mệnh luôn luôn trung-thành với quyền lợi của giai-cấp vô-sản và quần-chúng lao-khổ.

Sau khi đánh đổ được Nga-Hoàng, Kérensky một tay lãnh-tụ của đảng Xã-hội cách-mệnh được cử ra lập chính-phủ lâm-thời (gouvernement provisoire).

Chính-phủ ấy do bọn tư-sản lập hiến dặt giầy, và được bọn xã-hội cách-mệnh và men-sơ-vích nhiệt-liệt ủng-hộ.

Mặc dầu dân-chúng Nga sau cuộc cách-mệnh tháng 2 được hưởng những quyền tự do dân chủ rất rộng rãi, nhưng họ vẫn chịu nhiều nỗi khổn khổ vì chính-phủ đã quên lời hứa-hẹn lúc ban đầu, và không chịu đình-chỉ chiến tranh, cho thợ thuyền có công ăn việc làm và cho dân cày có đất ruộng.

Đảng Bôn-sơ-vích hết sức công kích thái-độ lừa gạt của chính phủ và đưa ra những khẩu-hiệu sau này :

- 1.) Đình-chỉ chiến-tranh.
- 2.) Bỏ bọn cảnh-binh, quân đội và bọn quan-liên cai-trị, võ-trang dân-chúng.
- 3.) Giải-quyết vấn-đề điền-địa : tịch-thu ruộng đất của đại-địa-chủ để chia cho dân-cày nghèo.
- 4.) Tập-trung các nhà băng lại thành một nhà băng toàn-quốc dưới quyền kiểm-soát của xô-viết.
- 5.) Phản-đối sự đối-trá lừa-gạt của Chính-phủ và buộc phải thi-hành các lời hứa-hẹn.
- 6.) Đòi chính-quyền về xô-viết ; đòi cuộc cách-mệnh tư-sản dân-quyền ra cuộc cách-mệnh xã-hội.

Một điều đặc-sắc của cuộc cách-mệnh tư-sản dân-quyền tháng 2 là nó đã đem lại bên cạnh chính-phủ tư-sản lâm-thời, một chính-thể xô-viết.

Đáng lẽ ra xô-viết có cả quyền lập-pháp lẫn hành-chính nghĩa là có thể thi-hành đúng những ý-nguyện của quần-chúng công, nông, binh. Nhưng vì lúc bấy giờ trong xô-viết các đảng tiểu-tư-sản và tư-sản còn chiếm được phần ảnh-hưởng lớn, nên chính-phủ tạm-thời không chịu đem thực-hiện những khẩu hiệu : bánh mì cho thợ thuyền, đất ruộng cho dân cày và hòa bình cho toàn thể các dân-tộc Nga. Đảng

Bôn-sơ-vích trong tình thế ấy thấy cần phải hoạt-động riết để lột mặt phản-bội của chính-phủ và các đảng kia, đồng thời kéo ảnh-hưởng quần-chúng về mình.

Từ tháng 2 đến tháng 6, đầu chính-phủ lâm thời Kérensky đã phản-bội dân-chúng không đem lại cho thợ thuyền bánh mì, cho dân cày ruộng đất và cho toàn-thể các dân-tộc Nga hòa-bình, nhưng nó cũng còn phải dùng một chính-sách bình dân, ngay cả đến các đảng Xã-hội cách-mệnh và Men-sơ-vích cũng thế Hai đảng này bằng lòng ủng-hộ chính-phủ với cái điều kiện: lập một Ủy-ban liên-lạc giữa chính-phủ và xô-viết.

Nhưng từ tháng tư 1917 bắt đầu có cuộc vận-động quần-chúng phản-đối chính-phủ lâm-thời về vấn-đề điền-địa, thì hai đảng ấy lại đề-nghi bỏ Ủy-ban liên-lạc đi và thay vào đấy một bộ liên-hiệp (ministère de coalition), bề ngoài để lừa-gạt quần-chúng, nhưng bề trong cốt để ủng-hộ chính-phủ một cách đặc-lực hơn.

Từ tháng 6, và nhất là từ đầu tháng 7, thấy chính-phủ Kérensky cứ tiếp-tục tham-dự vào chiến-tranh và giam-hãm dân-chúng trong vòng khốn khổ cực-đêm, nên phong-trào phản-đối chính-phủ lại nổi lên dữ-dội, nhất là ở Pétrograd. Chính-phủ lâm-thời dựa vào sự phản-bội của các đảng Xã-hội cách-mệnh và Men-sơ-vích nên bắt đầu dùng chính-sách đàn-áp thẳng tay. Nó ra lệnh bắn vào dân biểu-tình, bắt bớ các chiến-sĩ bón-sơ-vích và dựng lại luật tử hình trong quân-đội. Hơn thế nó còn muốn mở đường cho bọn Kornilov (một tướng phản-động của Nga-hoàng) và quân Đức vào Pétrograd để đàn-áp phong-trào cách-mệnh. Nhưng dự-định ấy bị thất bại, nhờ sức tranh-đấu kịch-liệt của dân-chúng.

Bọn xã-hội cách-mệnh và men-sơ-vích thấy tình-hình nguy-ngập của chính-phủ bèn đề-nghị lập Tiền-ng nghị-viện (Pré-parlement), với cái thâm-ý làm người lòng dân-chúng, và làm tiêu-hủy một cách yên-lặng cái hình-thức xô-viết. Một lần nữa bọn phản-dân lại thất-bại, và quần-chúng càng thấy rõ mặt thực của chúng, xa-lìa chúng và đi gần lại đảng Bôn-sơ-vích.

Lúc bấy giờ lại gặp kỳ tuyển-cử, một nhịp rất tốt để cho đảng Bôn-sơ-vích đo-lường ảnh-hưởng của mình trong quần-chúng. Sự tăng-tiến ảnh-hưởng quá rõ-rệt của đảng Bôn-sơ-vích ở (Pétrograd số phiếu lên từ 2% đến 33%; ở Moscou từ 11% đến 53%), và sự phản-đối của các xô-viết thôn quê chống lại việc phản-đối của bọn xã-hội cách-mệnh và men-sơ-vích, là những triệu-chứng rất lạc-quan cho cuộc cách-mệnh xã-hội sắp đến.

Ngay trong quân-đội đảng Bôn-sơ-vích cũng có nhiều ảnh-hưởng, và quân lính Pétrograd lại quyết-định hết sức ủng-hộ xô-viết và các ủy-viên quân-đội cách-mệnh.

Đồng-thời khắp các xứ Âu-châu đều nổi lên những phong-trào quần-chúng chống voi chính-phủ đế-quốc tư-bản, như cuộc manh-động của thủy-thủ Đức.

Bây giờ đã đến lúc đủ điều-kiện chủ-quan và khách-quan đề bạo-động cướp chính-quyền. Lénine trước tình-thế ấy, đề-nghị lập ngay ủy-ban quân-sự cách-mệnh và lấy ngày 25 tháng mười làm ngày bạo-động.

Có nhiều đồng chí phản-đối cho rằng cần phải chờ cuộc Hội-đồng lập-hiến (Assemblée constituante) đã. Lénine trả lời rằng: « chờ đợi » cuộc hội-ng nghị ấy là một sự ngu dại, bởi vì nó không đem lại gì hết.

Trong lúc đang phát-triển mạnh-mẽ và ảnh-hưởng nhiều, và có nhiều trường hợp thuận-tiện, nếu không bạo-động ngay thì sẽ mất cơ-hội tốt. Nhất là lúc bấy giờ Nga-hoàng lại định tiến-hành việc khôi-phục do tướng Kornilov cầm đầu, và chính-phủ Kérenski chịu mở đường cho quân đội vào Riga và Pétrograd để đàn-áp phong-trào quần-chúng.

Chủ-trương của Lénine được đa số tán-thành và trong cuộc hội họp ngày 16 tháng mười đảng Bôn-sơ-vích quyết-nghị giao Xô-viết Pétrograd cho Xô-viết Liên-Nga và lập Hội-dồng Ủy-viện Dân-biên Xô viết.

Rồi đến đêm hôm 24 sáng ngày 25 tháng mười cuộc bạo-động cách-mệnh bùng nổ dưới quyền lãnh-đạo của Lénine và đảng Bôn-sơ-vích. Cùng với Ủy-ban quân-sự, Lénine đến tòa Smony để chỉ-huy cuộc cách-mệnh, và trong 10 ngày tranh-đấu quyết-liệt giai-ấp vô-sản liêu minh với dân cày nghèo, đã đánh đổ được chính-phủ Kérenski và thành-lập chính-phủ Xô-viết.

...

Cuộc cách-mệnh tháng mười 1917 thắng-lợi đã thực-hiện đầy đủ chính-thể Xô-viết, một chính-thể dân-chủ chân-chính và hoàn-toàn một chính-thể dưới quyền chuyên chính vô-sản đã tịch-thu các xưởng máy của bọn đại-tư-bản giao cho thợ-thuyền, tịch-thu ruộng đất của bọn đại địa-chủ chia cho dân cày và tuyên-bố hòa-bình với tất cả các nước trên thế-giới. Hơn nữa nó đã cho các nước thuộc-địa của Nga-hoàng được quyền tự-quyết, nghĩa là có thể tùy ý đứng độc-lập hay sát-nhập với nước Nga mới để hợp thành Liên-bang Xô-viết. (1)

(1) Như các nước Finlande, Lettonie. Estonie đứng độc-lập; còn 11 nước khác bằng lòng hợp với Nga thành Liên-bang Xô-viết.

Nói tóm lại, cuộc cách-mệnh tháng mười đã đập đổ được chế-độ phong-kiến tư-bản, một chế-độ giai-cấp, người bóc lột người, và thành-lập trên một phần sáu quả địa-cầu một chế-độ mới, không giai-cấp, không người bóc lột người, mà trong đó ai ai cũng làm, ai ai cũng được sống với hạnh-phúc hòa-bình và tự-do.

Sau cuộc cách-mệnh ấy và 21 năm kiến-thiết xã-hội chủ-nghĩa, chúng ta nhận thấy Liên-xô đã phát-triển một cách rất nhanh chóng về mọi phương-diện: Kỹ-nghệ, nông-nghiệp, văn-hóa.

Cuộc Cách-mệnh tháng Mười cho ta những kinh-nghiệm gì?

Bất-kỳ một người nào, trong xã-hội này, mang một ý chí muốn giải-phóng, có một tấm lòng nhân-đạo muốn cho đại-đa-số loài người được buông-tha, ôm-ấp một đầu óc tiến-bộ, hằng mong cho con người và khoa-học đều mạnh-mẽ phát-triển, đều phải nhìn lại cái gương giải-phóng là cuộc Cách-mệnh tháng Mười, và rút ở đấy ra những kinh-nghiệm.

Cách-mệnh tháng Mười cho chúng ta rất nhiều bài học

1) Nó là kiểu-mẫu chiến-thuật thay đổi cuộc đế-quốc chiến-tranh thành cuộc nội-chiến cách-mệnh. 1917 là năm mà cuộc Đại-chiến vẫn còn gay-gắt. Ở các nước khác, bọn xã-hội hoạt-đầu vẫn « kiên-quyết » trong cái chủ-trương ủng-hộ « tổ-quốc tư-bản ». Đúng hơn là ủng-hộ quyền-lợi của tư-bản trong nước. Ở nước Nga trừ đảng Bôn-sơ-vích, các đảng phái khác — trái hẳn với ý-nguyện của dân-chúng, trái hẳn với những nhời hứa-hẹn, trái hẳn với mục-đích của cuộc Cách-mệnh tháng 2 năm 1917 — đều hết

sức lôi-kéo dân-chúng vào cuộc chiến-tranh đế-quốc. Nhân lúc dân-cày hờn - ghét chiến-tranh, nhân lúc dân-cày đồng thanh yêu-cầu Chính-phủ lâm-thời thi-hành triệt-đề việc chia ruộng đất, và sung-công sản-nghiệp bọn tư-bản, Lê-nin và đảng Bôn-sơ-vích đã lôi kéo họ đứng cùng thợ-thuyền làm cách-mệnh đánh đổ chính-phủ lâm-thời để tự giải-phóng. Súng của binh-lính Nga không chĩa vào anh em vô-sản các nước bị kéo ra chiến-trường để chia ngửa giữ quyền-lợi cho tư-bản các nước ấy, nó bắn vào bọn tư-bản, địa-chủ và sức phản-động ở ngay nước Nga. Cuộc đế-quốc chiến-tranh đã biến thành cuộc nội-chiến cách-mệnh, hoàn-toàn thắng-lợi.

2) Cách-mệnh tháng Mười lại cho ta thấy sự lưng-chùng và thái-độ « cánh-mệnh nửa mùa » của các đảng phái tư-sản. Làm xong cuộc cách-mệnh tư-sản dân-quyền tháng hai năm 1917, bọn tư-sản, đã đạt mục-đích riêng, tự tạo nên những điều-kiện phát-triển của quyền-lợi giai-cấp, và không thể tiến lên được nữa. Vô-sản chỉ có thể đi cùng họ trong một giai-đoạn nào.

3) Cách-mệnh tháng Mười chứng tỏ rằng cuộc Cách-mệnh làm trong một nước có thể thắng-lợi. Chẳng những thế, cuộc kiến-thiết xã-hội, chủ-nghĩa còn có thể thắng-lợi hoàn-toàn riêng trong một nước. Cái sự thật này đập vỡ chủ-trương của Trotsky. lãnh-tụ đệ-tứ quốc-lẽ, đã nhắm mắt giậy đời rằng cách-mệnh xã-hội không thành-công trong một nước được.

4) Cách-mệnh tháng mười, bằng sự thật, cho ta biết rằng vô-sản có thể liên-hiệp với dân-cày để đi tới chỗ thắng-lợi. Một khi vô-sản đã khéo tuyên-truyền, vận động họ, cho họ hiểu

quyền lợi, cho họ thấu triệt cách giải quyết vấn-đề ruộng đất, thì họ không kém gì óc cách-mệnh dân. Hơn nữa, vẫn khéo léo, vô-sản còn có thể lôi kéo dân cây cùng đi với mình trong cuộc kiến-thiết xã-hội chủ-nghĩa. Chủ trương Troski chối tính chất cách-mệnh của dân cây đã bị sự thật đánh đổ.

5.) Cách-mệnh tháng mười tỏ rõ sự cần-thiết, một khi cuộc bạo động đã thắng, phải có một nền chuyên-chính của thợ thuyền để đập tan những mưu-mô khôi phục tư-bản. Dầu có phải thắng tay tiêu-diệt những sức phản-động còn ngo-ngoe, cũng phải làm.

6.) Cách-mệnh tháng mười thắng lợi nhờ có những khẩu-hiệu đứng-dẫn của Lê nin và đảng Bôn-sơ-vích. Từ tháng 2 đến tháng 6, Lê-nin tung khẩu-hiệu: « tiến-rên hòa-bình », vì dân-cày chưa hoàn-toàn giác-ngộ dân-cày còn tin vào các đảng-phái tư-sản; từ tháng 6 đến tháng 10 công-tác chính là vận-động ráo-riệt dân-cày; và trong thời gian ấy tung ra 3 khẩu-hiệu: « hòa-bình, bánh mì và ruộng đất » thật là đúng với quyền lợi dân chúng. Trong những giai-đoạn ấy, nếu đi theo khẩu-hiệu của bọn hữu-khuynh và tả-khuynh thì đã thủ-tiêu mất cuộc cách-mệnh rồi!

7.) Cuối cùng, cách-mệnh tháng Mười cho ta thấy rõ: phải có một Đảng chân-chính cách mệnh, theo đúng chủ-nghĩa Mác-Ăng-ghe-n, trong tay nắm vững cái địa-bàn Mác-xít để tìm phương-hướng, có những chiến-sĩ trung thành, có thể cách-mệnh mới thắng nổi. Những đảng-phái cách-mệnh mồm chỉ có thể đưa tới một cuộc thất-bại.

Cách-mệnh tháng Mười — một bài học tranh-đấu thắng-lợi cho dân-chúng Đông-Dương

Nhìn cuộc cách-mệnh tháng Mười với những kinh nghiệm quý báu của nó, người dân Đông-Dương hẳn phải thấy rằng :

Muốn giải-phóng cho mình, không thê không qua một cuộc tranh-đấu quyết-liệt chống lại sức phản-động phong-kiến — tư-bản — đế-quốc.

Cuộc tranh-lấn-ấy phải thực-hiện theo nhiều giai-đoạn. Trong giai-đoạn hiện-tại vì chưa đủ điều-kiện làm cách-mệnh vô-sản, lao-động Đông-Dương còn cần phải trải qua cuộc cách-mệnh tư-sản dân-quyền.

Bọn tờ-rốt-kít (Đệ-tứ-quốc-ế) trên báo-chương của chúng, trên sách-vở của chúng, cứ rêu-rao : Cách-mệnh vô-sản, cách-mệnh triệt-đề, chỉ là một nhúm phản-động. Hành-động của chúng hoặc vô-ích về chính-trị, hoặc chủ-ý khiêu-khích đề kêu gọi sự đàn-áp, đều có kết-quả là làm cho dân-chúng cần-lao Đông-dương chậm tới ngày giải-phóng.

Đứng trước cuộc kỷ-niệm 21 năm của cách-mệnh tháng Mười, dân Đông-dương phải ghi lấy những bài học kinh-nghiệm, phải gạt hẳn bọn phá-hoại và khiêu-khích đứng đầu là bọn tờ-rốt-kít, và phải thực-hiện cho được Mặt trận Dân-chủ, nó sẽ là bước đầu trên đường thắng-lợi.

Nhất là thời-kỳ gần đây, bọn phát-xít hiếu-chiến đua nhau thi-hành cái chương-trình xâm-lược của chúng, làm cho chiến-tranh đã bùng nổ ở nhiều nơi như Tây-ban-nha và Tàu và sắp bùng nổ ở nhiều nơi khác. Dân chúng Đông-dương hiện đang sống trong lò lửa, và đã từng trải qua những ngày kinh-khủng trước sự hăm-dọa chiến-tranh của bọn phát-xít Nhật.

Thêm vào đấy, thái-độ hàng-phục của các nước dân-chủ Anh, Pháp, Mỹ đã khuyến-khích bọn phát-xít Ý, Đức, Nhật trên con đường xâm-lược.

Nhất là gần đây chính-phủ Daladier nghiêng hẳn về hữu, thì ở Đông-dương sức phản-động càng tấn-công riết quần-chúng.

Thời kỳ khủng-bố như muốn trở lại. Khắp Đông-dương bọn quan-lại phát-xít đua nhau bắt giam những kẻ vô-tội, ngay đến những người vào hội Ái-hữu cũng bị đòi hỏi. Luật xã-hội bị chủ phá-hoại, chẳng chịu thi-hành cho thợ. Còn dân cày nếu có yêu-cầu chính-phủ giảm thuế cho, thì bị khép vào tội quấy rối trật-tự. Các báo sách tiếp-tục bị cấm (Tin-Tức ở Bắc-kỳ, Dân ở Trung-kỳ), trừ xứ Nam-kỳ là xứ đầu tiên được hưởng quyền tự-do báo-chí, nhưng ở xứ ấy các nhà viết báo chân-chính vẫn bị cầm-tù một cách độc-đoan.

Đứng giữa tình-thế nguy-ngập này, ở ngoài bị bọn phát-xít hăm dọa, ở trong bị bọn phản-động tấn-công, dân-chúng Đông-dương cần phải suy-nghiệm kỹ càng về cuộc cách-mệnh tháng 10 và cần noi theo gương ấy dẫu có đủ tinh-thần tranh-đấu để thành-lập và củng-cố ở khắp mọi nơi. Mặt-trận dân-chủ một mặt trận bao gồm các tầng lớp dân-chúng vô-sản, nông-dân, tiểu-thương, tiểu-chủ, tư-sản tự-do v.v..., để có đủ lực-lượng :

— Chống phát-xít ở ngoài và ở trong.

— Chống chiến-tranh, ủng-hộ hòa-bình, ủng-hộ Liên-bang xô-viết, Mặt-trận bình-dân Pháp, Tây-ban-nha và Tàu.

≡ Đòi tự-do dân-chủ.

— Đòi thi-hành triệt-để luật lao-động và tự-do lập nghiệp-đoàn.

— Đòi giảm thuế đinh và thuế điền; bỏ thuế tăng tục; giảm địa-tô, giảm môn-bài, giảm thuế - chợ.

H ẾT